

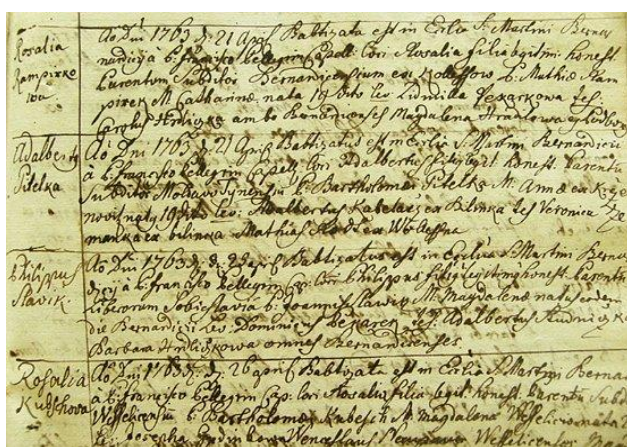
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0499
Název školy	Soukromá střední odborná škola Frýdek-Místek, s.r.o.
Název Materiálu	VY_32_INOVACE_212_VES_12
Autor	Mgr. Jana Nachmilnerová
Tematický okruh	Veřejná správa
Ročník	1 Forma denní, 2 Forma dálková
Datum tvorby	Říjen 2013
Anotace	Materiál slouží k výuce a samostudiu, celek tvoří základy pro orientaci v předmětu Veřejná správa, obsahuje také cvičení, pro práci s vyučovaným tématem. Společná kontrola činností je prováděna pomocí dataprojektoru nebo na PC
Zdroje	Ilustrace, pokud není uvedeno jinak, jsou screeny obrazovky a jejich úprava, archiv autora a kliparty MSOFFICE.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Matriky - veřejné listiny

Matrika - (z lat. matrix, matice, kmen) je veřej. úřední seznam, nejčastěji jmen. V České republice jde o seznam **narození, sňatků, registrovaného partnerství a úmrtí**, který vedou matrikáři určených **matričních úřadů**. Agenda matrik se řídí zákonem č. 301/2000 Sb. a vyhláškou 207/2001 Sb., patří do kompetence **Ministerstva vnitra**. U nověji zavedených evidencí se užívá názvů - seznam, registr, rejstřík apod.

Matrika
členů čestných, zakládajících a přispívajících
sboru dobrovolných hasičů v Žabovci

Č. příjmu	Jméno a příjmení	Zaměstnání	Bydliště	Den přijetí	Členem býti přestal	
					dne	příčina
1.	Fr. Josef Štábl	velikostatkář	Ž. Láňany	1. VII. 1889		umrl.
2.	Josef Štábl	spisov. velkok.	Želčanice	1. VII. 1889		"
3.	Josef Štábl	"	Bratrounice	1. VII. 1889		"
4.	Fr. Josef Štábl	velikostatkář	Želčanice	1. VII. 1889		"
5.	Fr. Josef Štábl	spisov.	Žabovci	1. VII. 1889		"
6.	Fr. Josef Štábl	velikostatkář	Bratrounice	1. VII. 1889		"

<http://www.koliskova-familytree.cz/Fotogalerie/priklady/index.html>

<http://www.dobruška.cz/infoce-zemsky-archiv-v-op-zpristupneni-matrik-...>

Dějiny - z historie matrik

Matriky patrně vznikly ve **středověku** jako seznamy **šlechty**, včetně povinností vůči **panovníkovi**, např. jako dávky a počet ozbrojenců, které mu mají poskytnout. Později k nim přibýly matriky **studentů na univerzitách**. Zde snad vznikly i pojmy **imatrikulace** (zápisu) a **exmatrikulace** (vyřazení absolventa). S postupující byrokratizací společenského života rostl i počet a význam podobných úředních seznamů, kterým se někde říkalo také matriky. V některých zemích to byly matriky kostelů, později úředních místních jmen a podobně.

Matriky narození, sňatků a úmrtí se vedly někde už od středověku, všem **farářům** to však nařídil až **Tridentský koncil** roku **1563**. Nicméně se zdá, že i potom se toto nařízení prosazovalo poměrně pomalu a v **zemích Koruny české** se farní matriky běžně dochovaly až od poloviny 17. století. Reformy **Josefa II.** z let

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

1781 a **1784** zavedly jednotné vedení matrik (před touto reformou byla podoba matrik značně roztržštěná). Ukládaly také povinnost vést matriky protestantským farním úřadům a **rabínům** židovských obcí, od roku **1869** vedly matriku pro osoby bez vyznání **obecní úřady**. Teprve v 50. letech 20. století se zavedla obecná a povinná veřejná matrika pro všechny.

Matriky jsou **veřejnými listinami**, které osvědčují skutečnosti v nich zapsané, jsou rozhodné pro zjištění a ověření osobního stavu a platí za prokázané, pokud se neprokáže opak. Matrika je **státní evidence** narození, uzavření manželství a úmrtí FO na území ČR a narození, uzavření manželství a úmrtí k nimž došlo v cizině, jde-li o státní občany ČR.

Matrika se dělí na:

- matriku narození, pro kterou se vede - **kniha narození**,
- matriku manželství, pro ni se vede - **kniha manželství**,
- matriku registrovaného partnerství - **kniha registr. partnerství**,
- matriku úmrtí, pro kterou se vede **kniha úmrtí**.

Působnost na úseku matrik obecně přísluší tzv. „Matričním úřadům“, kterými jsou obecní úřady, městské úřady, úřady městských částí.

Do matriční knihy se zapisují:

- matriční události (narození, sňatek, úmrtí)
- matriční skutečnosti - rozhodnutí jako např. údaje o osvojení, určení otcovství, změna jména a příjmení, rozhodnutí o prohlášení manželství za neplatné, nebo o tom že manželství nevzniklo, rozvod manželství ustanovení § 5 odst. 1 písm. b) zák. 301/2000.

Zápisy se provádějí do matriční knihy rukopisně, v úřední místnosti. ... [zde](#)

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Matrikářem může být občan, který:

- je starší 18 let,
- nebyl pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin,
- prokáže odborné znalosti zkouškou u krajského úřadu,
- je ZCem obce, která má působnost matričního úřadu.

Matrikář má postavení veřejného činitele.

Do **knihy narození** se zapisují narození všech dětí (i mrtvě narozených a nalezených) v obvodu, pro který se matrika vede, a to bez rozdílu státní příslušnosti.

Do **knihy manželství** se zapisují údaje o uzavření manželství v matričním obvodě (osobní údaje snoubenců, jejich rodičů a svědků, dohoda o příjmení manželů a dětí). Zapisují se rovněž skutečnosti týkající se zejména trvání manželství (rozhodnutí o rozvodu, o neplatnosti manželství, o prohlášení za mrtvého) i změna příjmení po rozvodu.

Do **knihy úmrtí** se zapisují úmrtí osob zemřelých v matričním obvodu, jakož i údaje o nalezených mrtvolách, přičemž se zapisují osobní údaje zemřelé osoby a příčina její smrti.

Dělení matrik

Matriky se dělí podle doby, pro kterou byly-jsou vedeny, na tzv. živé a mrtvé. **Živé matriky** se nacházejí na **matričních úřadech** (zhruba 100 let), **mrtvé matriky** pak v 1 městském (Archiv hl. města Prahy), 5 státních oblastních (v Praze, Plzni, Třeboni, Zámrsku a Litoměřicích) a 2 zemských (v **Brně a Opavě**) archivech.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Židovské matriky jsou uloženy v Národním archivu v Praze, vojenské matriky pak ve Vojenském historickém archivu.

Matriční knihy jsou uloženy po provedení posledního zápisu u MÚ v délce:

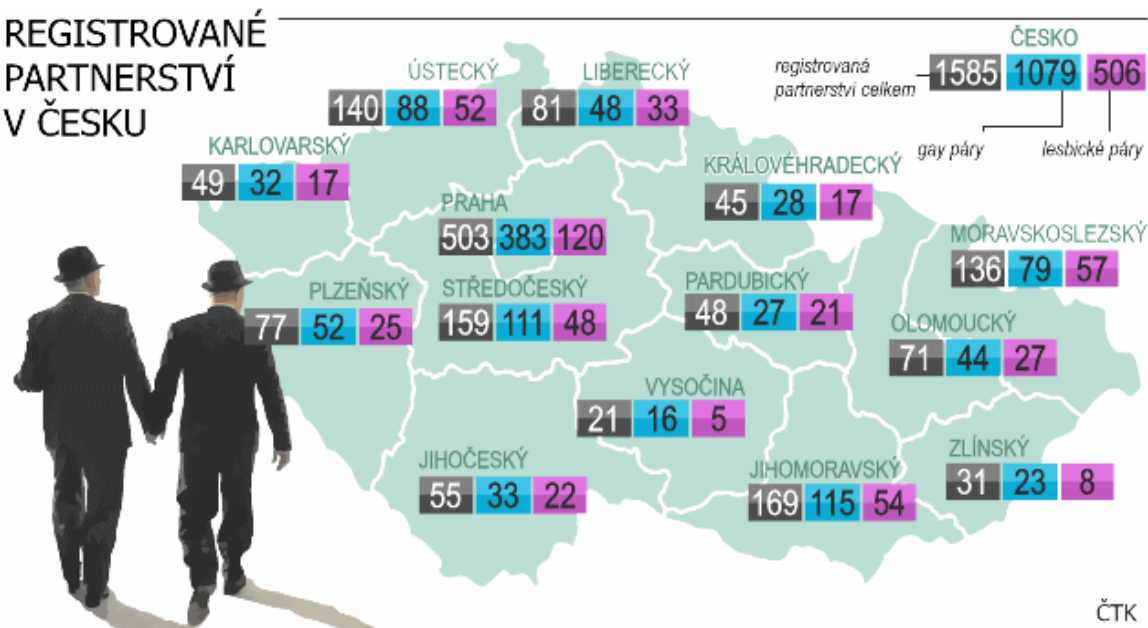
- kniha narození po dobu 100 let
- kniha manželství po dobu 75 let
- kniha úmrtí po dobu 75 let

Matričními doklady jsou:

- **rodný list** (zelený) [zde](#) - [zde](#) (obal)
- **oddací list** (červený) [zde](#) - [zde](#) (obal)
- **úmrtní list** (černý) [zde](#) - [zde](#) (obal)
- **list registrovaného partnerství** (modrý)

REGISTROVANÉ PARTNERSTVÍ V ČESKU

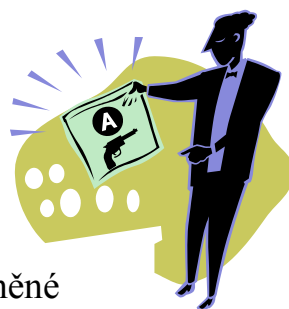
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Základní postup matričních úřadů:

- zápis do matriční knihy
- dodatečný zápis do matriční knihy (dodatečný záznam)
- oprava zápisu v matriční knize
- uzavření zápisu, dodatečného zápisu a dodatečného záznamu v MK
- obnovení matriční knihy a sbírku listin

Matriky naplňují několik funkcí:

- funkce registrační
- funkce evidenční
- funkce osvědčovací
- funkce listinná, spočívá v možnosti oprávněné osoby (člena rodiny, pro úřední šetření, k vědeckým či jiným účelům) požádat o výpis z matriky.

Zvláštní matrika je - nachází se v Brně, eviduje narození, uzavření manželství, vznik RP a úmrtí českých občanů, ke kterým došlo v zahraničí. Rovněž vyřizuje matriční agendu pro bývalé cizince, kteří získali občanství České republiky. Zvláštní matrika vystavuje příslušné matriční doklady, tj. rodné, oddací nebo úmrtní listy. Tato matrika vykonává správu pro celé území České republiky.

Zápisy do matriky probíhají na žádost podanou:

- prostřednictvím zastupitelských úřadů České republiky v cizině,
- prostřednictvím matričního úřadu podle posledního bydliště v ČR,
- osobně na zvláštní matrice nebo z úřední povinnosti na základě mezinárodních smluv.

Zdroje: Káňa Pavel, Základy veřejné správy, Montanex, Ostrava 2010

Vybrané kapitoly VES pro studium na SŠ

Wikipedie - otevřená encyklopedie